

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TE2024-uudistus

Teams-nettikyselytunti

Tietojärjestelmät ja kokonaisarkkitehtuuri -valmisteluryhmä (KATI)

Mikko Kuoppala

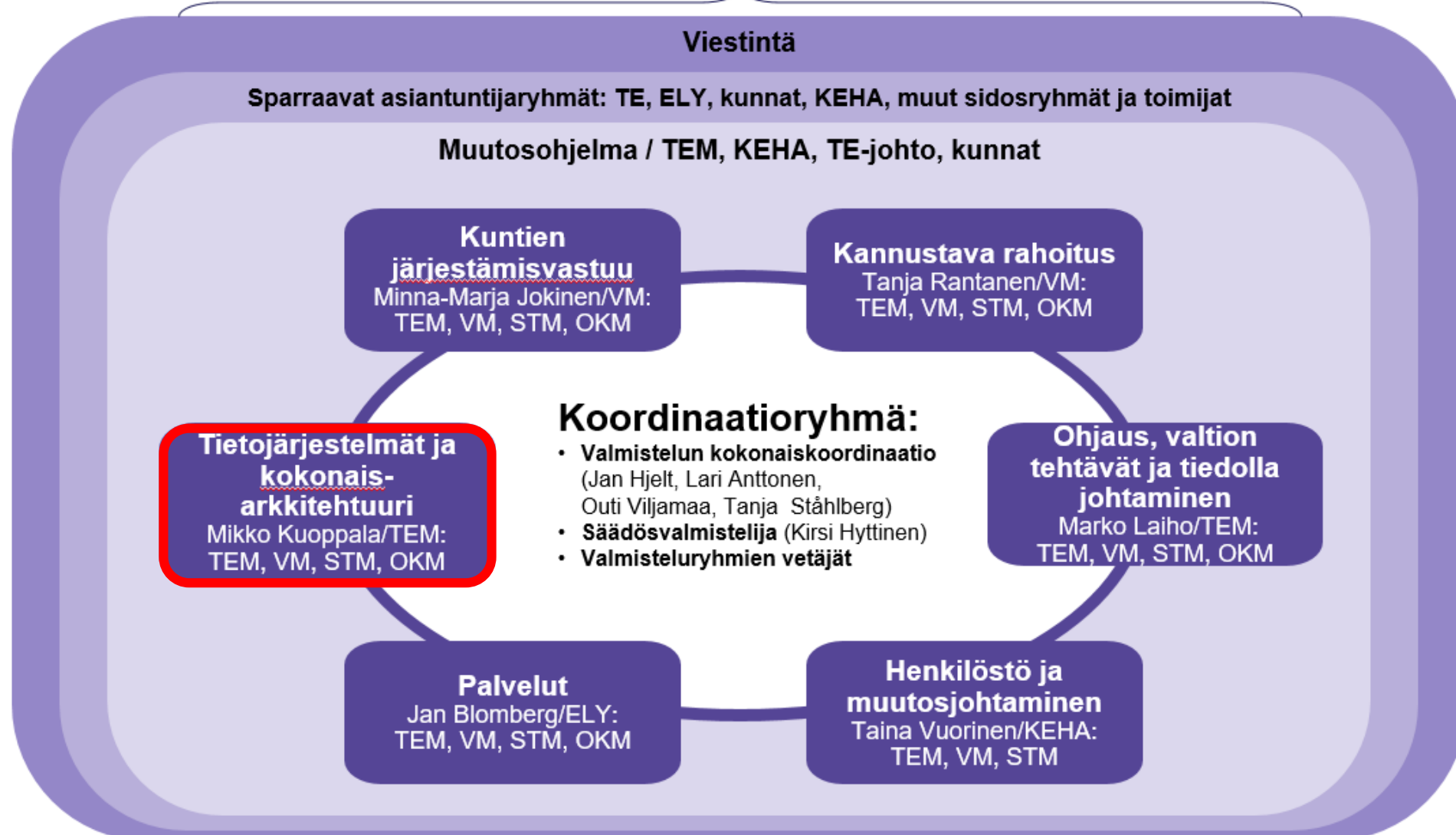
31.1.2022

Kolme aaltoa pysyvään palvelurakenteeseen

Miten TE-palvelut järjestetään tavoitetilassa vuonna 2025?

Työvoimapolitiikan palvelurakenne -alatyöryhmä

KATI-ryhmän tehtäviä – esityksen rakenne

1. TE2024-uudistuksen vision ja tavoitteenasettelun tarkentaminen (tietojärjestelmien osalta)
2. Toimintaympäristön analysointi: käynnissä oleva kehitystyö (esimerkkeinä TE Digi, kuntakokeilut)
3. Luonnokset asiakastietojen käsittelyä, valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluita ja palvelualustaa koskevaksi sääntelyksi
4. TE2024-viitearkkitehtuurin laatiminen
5. Tietojärjestelmäkehittämiseen liittyvä kunta & valtio -yhteistyö ja vuoropuhelu
6. Jatkovalmistelu

1. TE2024-uudistuksen vision ja tavoitteenasettelun tarkentaminen

KATI-valmistelun kannalta päätetyt tai linjatut asiat

- Työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä linjasi [28.9.2021](#), että pääosa nykyisin TE-toimistojen vastuulla olevista henkilöasiakas-, työnantaja- ja yrityspalveluista siirtyisi kuntien vastuulle vuonna 2024. Näiden palvelujen hankintatehtävät siirtyisivät myös ELY-keskuksilta kunnille. *Valtio vastaisi työllisyydenhoidon palvelujärjestelmän valtakunnan tason toimivuudesta, valtakunnan tason tietojärjestelmästä sekä kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden arvioinnista*
- Työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä [2.12.2021](#): Hajautettu palvelujärjestelmä edellyttää asiakkaiden palvelut kokoavaa tietojärjestelmää, josta valtio vastaa. Valtion osalta **valtakunnallisen tietojärjestelmäkokonaisuuden** ylläpito ja kehittäminen on KEHA-keskuksen vastuulla.

Valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Hallituksen esitys eduskunnalle työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi

- Palvelualusta =Työmarkkinatori
- Asiakastietojärjestelmäkokonaisuus= Nykyisin URA, uusi(a) tulossa
- Tietovaranto = edellä mainittujen yhteinen tietovaranto

JÄRJESTELMÄT JA TIETOVARANNOT 2024 MUUTOKSESSA

Näitä olisi pohdittava – mikä on kenenkin rooli tulevaisuudessa?

**MILLÄ TAVALLA
TULEVAISUUDEN JULKISTEN
TYÖVOIMAPALVELUJEN
JÄRJESTELMÄT JA
TIETOVARANNOT HALUTAAN
TOTEUTETTAVAN?**

**KUKA TAI KETKÄ
NIISTÄ
VASTAAVAT?**

**MITÄ
VAIHTOEHTOJA
ON?**

**MITÄ
SÄÄNTELYÄ
TARVITAAN?**

KATI-valmistelun lähtökohta:

Osittain hajautettu tietojärjestelmäratkaisu

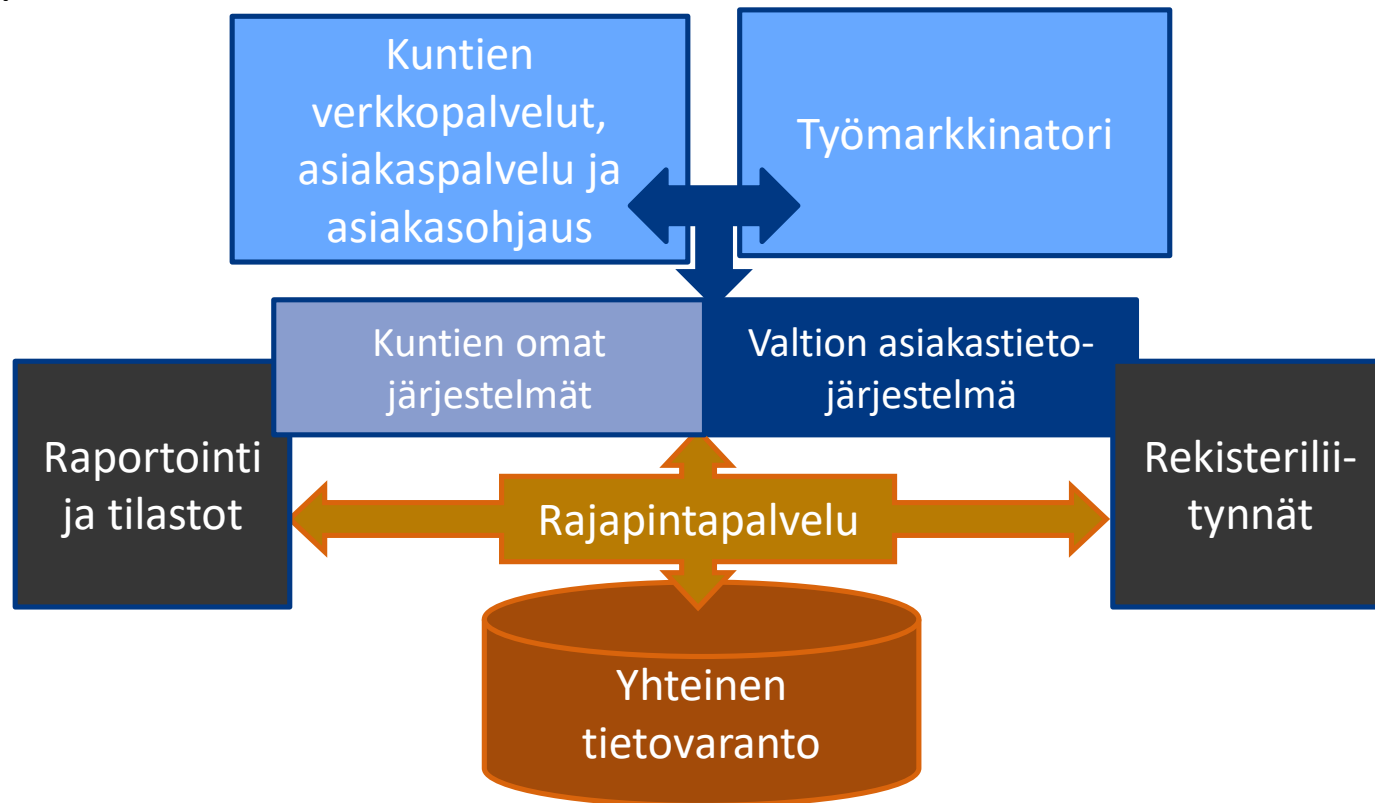
- Perustelut
 - Työmarkkinatori kokoaa palvelut asiakkaan näkökulmasta ”yhdeksi luukuksi”
 - Vaihtoehto on sisällöllisesti yhteensopiva kuntien TE-palvelujen järjestämisvastuun kanssa, koska kunnat voivat halutessaan hankkia omia asiakastietojärjestelmiä ja asiointipalveluja
 - Kunnilla on halutessaan mahdollisuus käyttää valtion yhteistä asiakastietojärjestelmää ja asiointipalveluja
 - Mahdollistaa tulevaisuudessa siirtymän, jos niin halutaan, kuntien omien asiakastietojärjestelmien käyttöön
 - Yhteinen tietovaranto, jonka avulla tieto on reaaliaikaista ja pysyy valtakunnan tasolla hallinnassa
 - TE-Digi- hanke tukee osaltaan palvelujen järjestämisvastuun siirtoa kunnille
- Ehdot
 - Kunnat ovat vastuussa omista järjestelmistään ja niiden yhteensopivuudesta yhteisen tietovarannon kanssa
 - Valtio on vastuussa yhteisestä asiakastietojärjestelmästä, asiointipalveluista ja tietovarannosta
 - Tiivis ja jatkuva yhteistyö valtion ja kuntien välillä tietoarkkitehtuureista ja rajapintaratkaisuksista
 - Lainsäädäntö

Tietojärjestelmäratkaisu – käyttövelvoite tietovarannon tasolla

Idea: Kunnat velvoitetaan käyttämään yhteistä tietovarantoa järjestelmiensä tietovarantona. Kaikki voivat tehdä omia sovelluksia tai käyttää valtion tarjoamaa sovellusta ja asiointiympäristöä. Työmarkkinatori on kokoava tekijä.

Plussat:

- + tiedon hallinnointi kansallista (TEM)
- + Tieto on reaaliaikaista
- + Antaa mahdollisuuden erilaisiin sovelluksiin ja kokeiluihin kuntakohtaisesti
- + Antaa mahdollisuuden pienille toimijoille käyttää valtion tarjoamaa järjestelmäkokonaisuutta
- + Kunnilla voi olla rinnakkaisrekistereitä

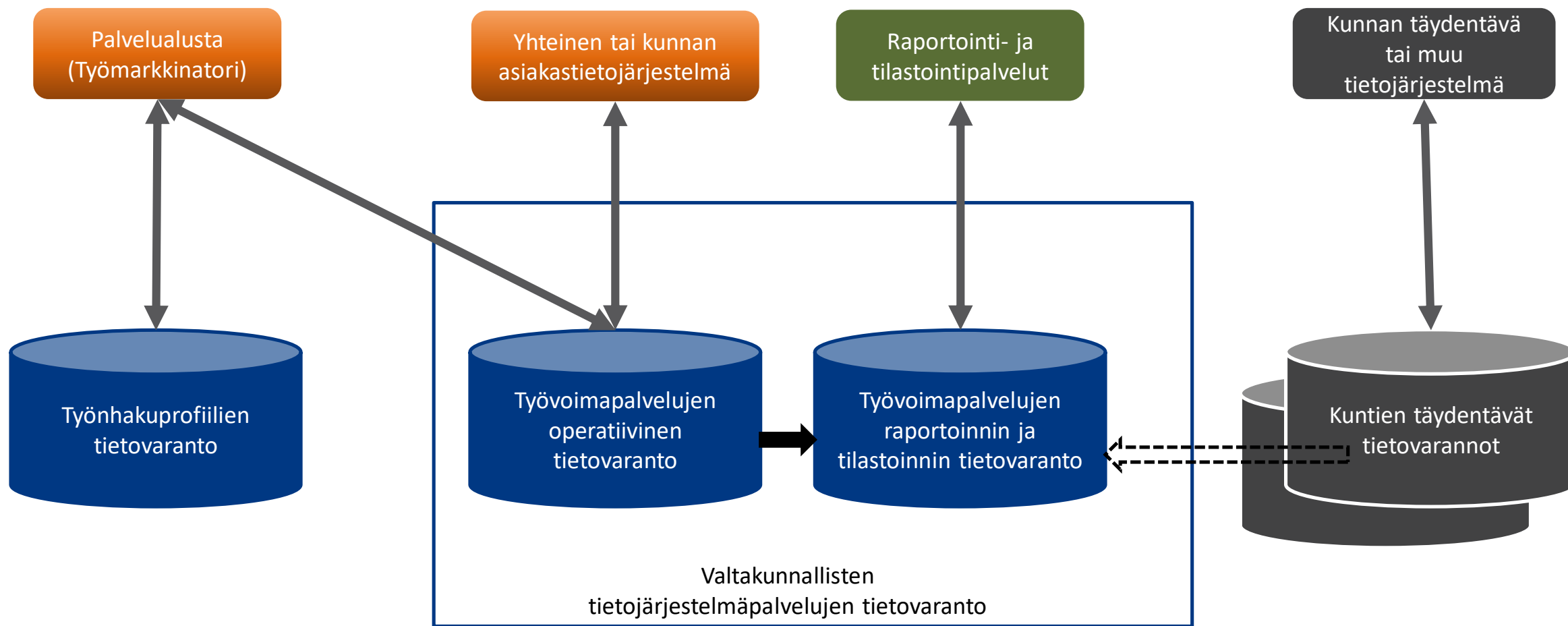
Haasteet:

- Kunnat voivat haastaa mallin järkevyyden – erityisesti isot toimijat
- Kyky toteuttaa ja ylläpitää
- Kunnilla voi olla rinnakkaisrekistereitä
- Hallintamallista haastava
- Rahoitusmalli

Vaatii:

- Tiukka lainsäädäntö
- Jatkuva yhteistyö kuntien kanssa rajapinnasta, tietorakenteista ja muista arkkitehtuureista
- Kunnat rahoittavat omat sovelluksensa

Tietojärjestelmäratkaisu: *tietovaranto*

2. *Toimintaympäristön analysointi: käynnissä oleva kehitystyö*

TE-digi-hanke

Työmarkkinatori

- Työn ja osaamisen kokonaisuus

Asiakkuudenhallinta

- Asiakkaan sähköiset palvelut ja prosessit

Työmarkkinatori.fi

Asiantuntijan
Työmarkkinatori

Älykäs
työn ja
tekijöiden
kohtaanto

Tilanne-
lähtöiset
tietosisällöt
ja palvelut

Verkostot ja
kumppa-
nuudet

Sähköinen
asiointi

Asiantuntijan
oma
työpöytä ja
asiankäsittely

Asiakas-
tiedot

Työmarkkinatorin ajankohtaiset

- TE-Digiin liittyvä HE luonnos oli kesällä lausunnoilla
 - Hallituksen esitys työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi
- Saadaan Työmarkkinatorin käyttöönotolle säädöspohja ja sitä kautta tuotantokäyttö alkamaan 05/22
- TE-Digissä rakennettavat asiointipalvelut tulevat vaiheistetusti osaksi Työmarkkinatoria, vuosien 2022-2023 aikana
- Te-palvelut.fi:n valtakunnalliset sisällöt tullaan tuottamaan Työmarkkinatorille 05/2022 mennessä
- Kehitystyössä panostus tällä hetkellä työpaikojen tuontirajapinnan pilotointiin sekä tuotantokäytön tuomiin vaatimuksiin
- Työmarkkinatori yhä kokeiluvaiheessa ja ”hiljaisella viestinnällä”, mikä näkyy tunnettuudessa ja siten myös käyttäjämäärissä
 - lanseeraus kansalaisille ja koulutukset TE-toimistojen ja kokeilukuntien asiantuntijoille keväällä 2022

TE-asiakkuudenhallinnan (TEA) käyttöönotto ja siirtymävaihe

- Käyttöönotto vaiheistetusti 2022-23 aikana
- Ensimmäisessä käyttöönotossa syksyllä 2022 painotetaan asiakkaan sujuvan asioinnin mahdollistamista
- Käyttöönotto toteutetaan vaiheistettuna → nykyisen ja uuden järjestelmän rinnakkaiskäyttö, ns. hybridivaihe
- URA/Vapa ja TEA/TMT tulevat toimimaan rinnakkain vähintään sen aikaa kunnes viimeisetkin TE-Digin suunnitellut käyttöönotot saadaan suoritettua
- Yleisiä periaatteita ja tavoitteita hybridivaiheessa:
 - Asiakas ohjataan oikeaan palveluun, hänen ei tarvitse tietää/mieltä, mitä järjestelmää käyttää
 - Asiantuntija pystyy hoitamaan palveluprosessin ilman merkittäviä lisätöitä ja manuaalivaiheita verrattuna nykyiseen palvelujen tuotantojärjestelmään
 - Tehtävillä ratkaisulla on varmistettava, että järjestelmä on toimintavarma ja ylläpidettävä

Kokonaisarkkitehtuurin yhteiskehittäminen Oulun kanssa, TE-palvelut 2024 -uudistus

Selvitysraportti – Luonnos kommenteille

12.1.2022

Jussi Kleemola ja Jukka Honkavaara

BroadScope Oy

Työllisyydenhoidon seudullinen palvelujärjestelmä – Palvelut - Ohjaus

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (KELA) Asiakaskannan seuranta (URA) Yhteydenottojen määrä (URA) Määräaikaishaastattelujen seuranta (URA) Asiakastyytyväisyys

Virta työttömyyteen

Aktivointiaste

Palvelutarve, vaikuttavuus

Työttömyyden kehitys

Hyvinvoinnin kehittyminen

Työttömyysturva-etuuksien saajat ja maksetut etuudet

Resurssit ja käytetyt panostukset

Asiakaskohtainen seuranta (poiminta, URA)

SEURANTA JA VAIKUTTA-
VUUDEN ARVIOINTI

OHJAUS JA JOHTAMINEN

Palvelutuotanto

Palvelujen järjestäminen ja mahdollistaminen

Asiakkuuksien hallinta (tarve, palveluohjauksen perusta)

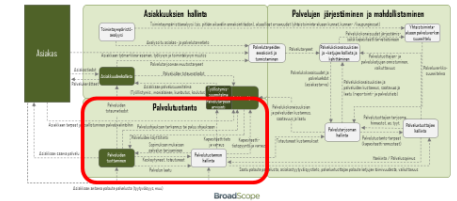
Ohjauksen ja seurannan tietotarpeet – Tavoitetilan tarpeita

1/3

1. Palvelutuotannon (oma tuotanto) seurannan tarpeita tavoitetilassa:

- Arvio palvelutarpeiden volyymistä ja kustannuksista, käytettävissä olevista resursseista, palvelutuotannosta.
- Asiaksmäärät, vieraskielisten määrät palveluittain, kustannukset/palvelu/asiakas
- Yhteistoiminta-alueen kuntien erillisanalyysit sekä kokonaisuuden analyysi ja vertailu verrokkialueisiin nähden.
- Laadukasta, ajantasainen ja helposti analysoitava tieto sekä valmiit analyysit operatiivisen toiminnan johtamisen tueksi
- Analysoitu tietoa palveluiden saatavuudesta, sisällöstä ja arvio palveluiden erilaisista vaikutuksista asiakkaille.
- Palveluiden kustannusten keskimääräiset hintatiedot yleiskatteellisen rahoituksen suunnittelemiseksi
- Palveluun pääsy ja palvelun kesto vs. odotettu tulos esim. työllistymisestä.

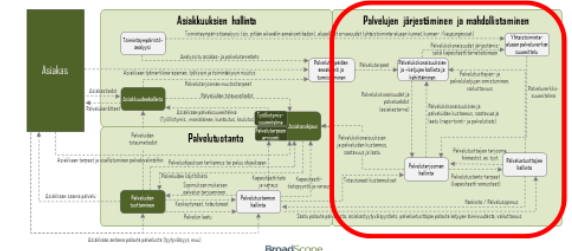
TE 2024 työllisyyspalveluiden asiakkaiden ja palveluiden ohjaus - Tavoitetila

2. Palvelutuottajien ja koko palvelujärjestelmän operatiivisen seurannan tarpeita tavoitetilassa:

- Asiakkaat yhteisiä: Yhteistoiminta-alueen resurssit yhteisten palvelujen toteuttamiseen
- Palveluiden kustannusanalyysiä kytkeytyen palvelun katteeseen koko asiakasamäärästä (jotta ei voi poimia rusinoita pullasta)
- Tilannekuvan lisäksi historiatietoa kehittämisestä hyödynnettäväksi ennakkoinnissa
- Vaikuttavuus palvelutuotannon ohjauksessa: ostetun palvelun kustannus vs. tulokset, tulorekkitietopohjaisesti vaikuttavuushankinnat
- Hintatiedot, asiakaslaatu (kokemukset), tuloksellisuus, osallisuus kunnassa eri toimialoilla
- Referenssejä ennen palvelutuottajan valintaa
- Palvelutuottajalta edellytetään mahdollisuutta toimia myös keskusalueiden ulkopuolella
- Palvelutuottajan vakavaraisuustiedot

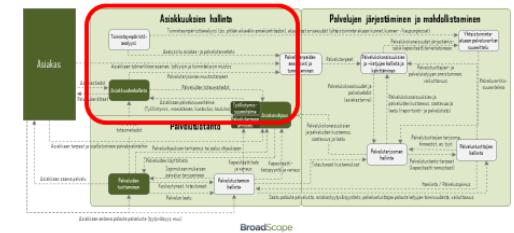
TE 2024 työllisyyspalveluiden asiakkaiden ja palveluiden ohjaus - Tavoitetila

3. Asiakkuuksien hallinta: Tavoitetilan toimintaympäristötieto palvelutarpeiden tunnistamiseksi ja ennakoimiseksi:

- Tulevaisuuden kehitystrendit, kokonaisuuteen vaikuttavien lakien muutosajankohdat, yrityselämän ja aluerakenteiden tulevaisuuden näkymät
- Elinkeinotoiminnan kehittyminen, yritysten sijoittuminen, väestökehitys, muuttoliike, oppilaitoksista valmistuvat, kv-rekrytointi yrityksiin.
- Työntajien kokemat rekrytointiongelmat
- Tietoa toimijoille yhteisten asiakasryhmittelyjen muodostamiseksi ja tunnistamiseksi erillisten sijaan.
- Etuus- ja palvelutietojen yhdistäminen
- Hyvinvointialueiden arviot väestöpohjasta alueella
- Kokonaiskuva palvelutarpeista: Asiakkaiden tarpeet käyttää monia eri palveluita (Hyvinvointialueet, Kela).
- Hiljaisia signaaleja ja ennakoititietoa toimialoista
- Työmarkkinat kansainvälistyy, tietoa myös laajemmalla alueella ja naapurimaista.
- Koulutusorganisaatioiden toiminta ja työvoimatarpeet

TE 2024 työllisyyspalveluiden asiakkaiden ja palveluiden ohjaus - Tavoitetila

Arviointitutkimus: Työllisyyden kuntakokeilut pääsemässä vauhtiin – erityisesti kuntien ja valtion vuoropuhelua tulisi vahvistaa

Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyivät maaliskuussa 2021. Kokeilut ovat alkuvaiheiden jälkeen pääsemässä vauhtiin uusien työllisyydenhoidon alueellisten toimintamallien kehittämisessä, todetaan Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) johtaman tutkijakonsortion ensimmäisessä väliraportissa. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää valtion ja kuntien yhteistyön tiivistämiseen.

Työllisyyden kuntakokeiluihin osallistuu kaikkiaan 25 kokeilualueella 118 kunnan alueella. Arviointitutkimuksen ensimmäinen väliraportti tarkastelee kuntakokeilujen käynnistymistä ja alkuvaiheita pääasiassa viiden esimerkkialueen (Pirkanmaa, Oulu, Helsinki, Pori, Etelä-Pohjanmaa), niitä täydentävien kansainvälisten kokemusten analyysien ja asiantuntijahaastatteluiden sekä kuntatason tilastojen valossa. Kuntakokeiluja on arvioitu erityisesti suhteessa Tanskaan, jossa työvoimapalvelut kunnallistettiin vuonna 2007. Työllisyysvaikutusten arviointi on mahdollista vasta tulevaisuudessa.

6. Yhteisen tietojärjestelmän kehittäminen siten, että tiedolla johtamisen edellytykset paranevat

- Kokeilujen alkuvaiheet ovat tuoneet esiin tietojärjestelmien kehittämisen haasteet. Raportin mukaan tarvitaan tietojärjestelmäarkkitehtuuria, joka mahdollistaa eri toimijoiden sujuvan tietojenvaihdon. Tietojärjestelmän tulee nykyistä paremmin palvella tiedolla johtamista.

3. *Luonnokset asiakastietojen käsittelyä, valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluita ja palvelualustaa koskevaksi sääntelyksi*

Keskeiset ehdotukset 1/2

- Asiakastietojen käsittelyä ja tietojärjestelmäpalveluita koskevat säännökset osa järjestämislakia, luku 13 Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut ja luku 14 Palvelualusta
- Asiakastietojen osalta säännökset käyttötarkoituksista, käsiteltävistä tiedoista, tiedonsaantioikeuksista
 - Käyttötarkoituksiin ja käsiteltäviin tietoihin tehty joitakin täsmennyksiä
 - Tiedonsaantioikeutta koskevaa pykälää tarkennetaan tarvittavin osin, kun tehtävien jako eri tahojen välillä täsmentyy, vielä puutteellinen
 - Tietojen luovuttamista koskevat erityissäännökset (6 §) täsmentyy myös jatkovalmistelussa
- Valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut (7 §)
 - Yhteistyö KEHA-keskuksen ja työvoimaviranomaisten välillä tietojärjestelmäpalvelujen kehittämisessä
 - Velvollisuus käyttää valtakunnallista tietovarantoa ja palvelualustaa
- Valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavat tiedot (8 §)
 - Täsmennyksiä sisältöön, asetuksenantovaltuus
 - Mahdollisuus myös palveluntuottajille tallentaa tietoja varantoon palvelun etenemisestä ja tuloksista

Keskeiset ehdotukset 2/2

- Valtakunnallisen tietovarannon rekisterinpitäisyys (10 §)
 - Yhteisrekisterinpitäjinä KEHA-keskus ja työvoimaviranomaiset
 - KEHA-keskus vastaisi keskitetysti tietojen luovuttamisesta ns. kolmansille tahoille
- Valtakunnallisen asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet (11-13 §)
 - Kuka myöntää, kenelle myönnetään ja millä edellytyksillä
 - Käyttöoikeuden muuttaminen ja poistaminen
- Työvoimaviranomaisen oma asiakastietojärjestelmä (14 §)
 - Työvoimaviranomainen vastaa käyttämästään järjestelmästä ja tiedonhallintalain nojalla siten käyttöoikeuksien hallinnasta
 - Käsiteltävien tietojen laadun vuoksi edellytetään vastaavia rajoituksia kuin valtakunnallisen järjestelmän käyttöoikeuksiin
- Erityisesti eri toimijoiden roolien täsmentyminen vaikuttaa vielä pykälän sisältöön
- Palvelualustaa koskevat pykäläluonnokset, kuten HE 225/2021 vp
 - Muutokset mahdollisia jatkovalmistelun aikana

4. TE2024-viitearkkitehtuurin laatiminen

TE2024-viitearkkitehtuuri

- Viitearkkitehtuuri yhdistää TE2024-palvelujärjestäjän (so. kaupunki tai kuntien yhteistoiminta-alue) palvelut, tietovarannot sekä tietojärjestelmät yhdeksi havainnolliseksi kuvaukseksi.
- Määritelmällisesti **viitearkkitehtuurin tarkoituksena on jäsentää ja määrittää ratkaisukokonaisuuden keskeisimmät rakenneosat** ottamatta tarkasti kantaa esimerkiksi TE2024-palvelujärjestäjän organisaatorakenteeseen tai muihin suunnittelun tai toteutuksen yksityiskohtiin. Viitearkkitehtuurin aikajänne on 1-2 vuotta TE2024-uudistuksen lainsäädännön valmistumisesta eli noin vuonna 2025
- TE2024-viitearkkitehtuurin laatimisessa käytetään vertailukohtana STM:n johdolla laadittua [hyvinvointialueiden viitearkkitehtuuria](#).

TE2024-viitearkkitehtuuri

- Viitearkkitehtuuri pyrkii vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:
 - Toiminta-arkkitehtuuri
 - Mitä palveluita TE2024-alue tarjoaa asiakkaille?
 - Mitä ovat TE2024-alueisiin liittyvät toimijat ja niiden välinen vuorovaikutus?
 - Mitä ovat TE2024-alueiden ydin-, tuki-, ja ohjausprosessit?
 - Tietoarkkitehtuuri
 - Millaisia tietovirtoja toimijoiden välillä on? Mihin lainsäädäntöön tietojen luovutukset ja tiedonsaantioikeudet perustuvat?
 - Mitä tietoja TE2024-alueet käsittelevät?
 - Missä tietovarannoissa tiedot ovat?
 - Tietojärjestelmäarkkitehtuuri
 - Mitä tietojärjestelmäpalveluita ja tietojärjestelmiä TE2024-alue tarvitsee?
 - Millaisia tietovirtoja tietojärjestelmien välillä liikkuu?
 - Miten tietojärjestelmiä eri prosesseissa hyödynnetään?

Hyvinvointialueiden viitearkkitehtuuri kuvaa hyvinvointialueiden reunaehtoja, toimintaa, tiedonhallintaa ja tietojärjestelmiä alueellisen valmistelun pohjaksi

Hyvinvointialueen viitearkkitehtuuri kuvaa hyvinvointialueen toimintaa, tiedonhallintaa ja tietojärjestelmien tavoitetilaa hyvinvointialueen käynnistymisen jälkeen.

Se on tarkoitettu hyvinvointialueiden valmistelijoiden alueellisen työn pohjaksi ja tueksi.

Arkkitehtuuri on luonteeltaan ohjaava ja se toimii myös ICT-muutosrahoitusta tukevana materiaalina

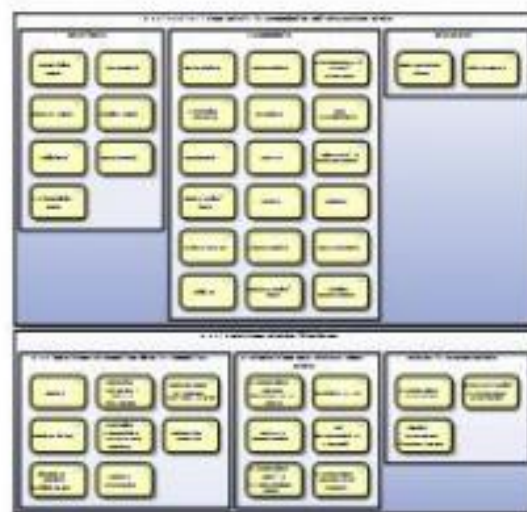
Prosessikartta

Toimijat ja niiden suhteet

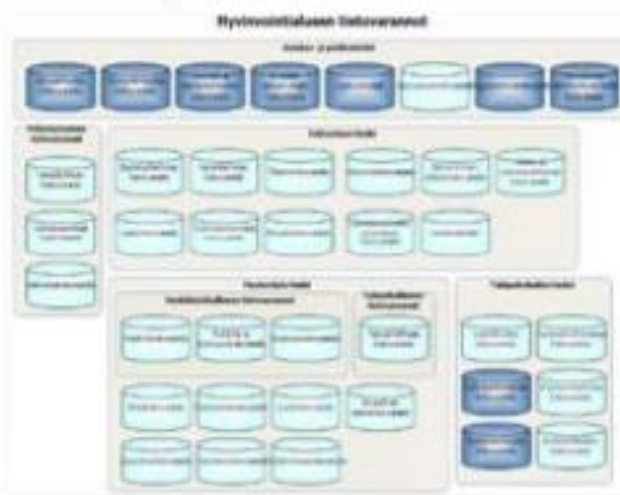
Palvelukartta

Ydinprosessien osat ja niiden suhteet

Alueelliset ja kansalliset tietovarannot

Alueelliset ja kansalliset järjestelmäpalvelut

5. Tietojärjestelmäkehittämiseen liittyvä kunta & valtio -yhteistyö ja vuoropuhelu

Kuntien ja valtion välinen yhteistyö

- On välttämätöntä ja yhteistyötä tullaan tiivistämään vuosien 2022 ja 2023 aikana
 - Tietojärjestelmien yhteensovittaminen
 - Yhteisen tietovarannon ja palvelualustan sekä asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönotto
- Yhteistyön tavat (täydentyä)
 - Kuntaliiton ja TEMin yhteistyöfoorumit
 - Yhteistyö kuntakokeiluissa mukana olevien kuntien kanssa
 - Howspace-alusta kuulemisen välineenä
 - Haasteena kuntien suuri määrä ja yhteistyö erityisesti niiden kuntien kanssa, jotka eivät ole mukana kuntakokeiluissa, tähän pyydetty tukea Kuntaliitolta

6. Jatkovalmistelu

Kolme aaltoa pysyvään palvelurakenteeseen

